

De oudste vermeldingen van toponiemen in het kerspel Neede¹

Bennie te Vaarwerk, met bijdragen van Harry te Walvaart en Wilko Mentink

Nethe, Nethen, eind 11^e eeuw, hof

Buurschappen:

Ghellesler, 1369

Giflo, 1340

Honelte, 1430

Lochusen, 1407

Machvelde, 1374

Nortwych, to der, 1319

Ae, ter, [1382-1393], leengoed van het Sticht Utrecht.

Baterhues, 1437, erf gelegen in de Noertwickermarke in de heerlijkheid Depenhem, kerspel Nede (!).

Bekenhuis, 1337, goed, gelegen in parochia Nede.

Benering, 1273, de grote en kleine tiend uit dit goed in het kerspel Nieden.

Bennekynck, 1488, tiend uit dit goed.

Bensinc, 1188, erf.

Borchorst, tot 1379, goed in het kerspel Neede, buurschap Gelselaar.

Braec, tor, 1374 goed bij het dorp to Nede.

Brinchove, tot 1379, tiend, leen van de bisschop van Munster.

Broeckhuess, 1488 Weddernse tiend uit dit goed.

Brugkynck, 1488, Weddernse tiend uit dit goed.

Brumeler, 1419, tiend uit dit goed in het kerspel Neede als leen van het Huis Steinfurt.

Brunkinc, 1405, erf in de buurschap Merkvelde, kerspel Neede.

Bunckinc, 1188, erf.

Cleve, 1395, erf dat bijdraagt aan de pacht van de Alvinchove in Eibergen.

Cortengueth, des, 1419, tiend uit dit erf in de buurschap Noordijk als leengoed van het Huis Steinfurt.

Cotte, de, 1385, tiend uit dit goed.

Deetmerinc, tot 1379, tienden, leen van de bisschop van Munster.

Ecgync, 1340, erf in de buurschap Giflo, later in Hoonte.

Elshof, 1200, vóór juli 12, erf in Noordijk.

Essekinc, 1188, erf.

Gelselaar, 1369, Ghellesler; 1383, Ghelleslere; 1399, Gelleslare; 1412, Gelsler; 1419, Gelleslare; 1420, Gellesler; 1433, Gelseler; 1440, Ghellesler; 1447 Gelseler; 1485, Ghelseler; 1495 Gelsellar.

Gerdinch, 1319, erf in het kerspel Neede, leengoed van het Huis Steinfurt.

---

¹ Dit artikel is een sterk vereenvoudigde bewerking van het artikel 'Lijst van toponiemen in de heerlijkheid Borculo-Lichtenvoorde tot 1500', dat in 2007 gepubliceerd werd in de *Kleine Reeks. Bijdragen tot de geschiedenis van Stad en Heerlijkheid Borculo*, deel 13, blz. 27 e.v. Daar vindt men alle andere vermeldingen vóór 1500, achtergronden, commentaar en verwijzingen naar de bronnen waaruit geput werd. De lijst geeft de stand van zaken van 2007 weer. In deze bewerking worden de volgende gegevens vermeld: naam, jaartal van oudst bekende vermelding, nadere omschrijving van het toponiem (erf/goed, hof, land, brug) en ligging.

Giffel, buurschap in het kerspel Neede, 1340, Giflo; ca. 1356, Ghiffel; 1376, Ghyfele, buurschap waarin een nieuwe kapel met kerkhof gesticht mag worden; 1406, Ghiffenen; tussen 1442 en 1484 buurschap van Giffele; 1490, Gyffeloe.

Giflo, hof, 1188.

Goerhuys, [1379-1382] – 1484. Stichts leen.

Grootenmedynch, 15^e eeuw, Ottensteins leengoed in het kerspel Neede.

Groten Brinchoff, 1458-1656, Munsters leengoed in de buurschap Noordijk.

Grotenhus, tot 1379, het goed (bona) to , goed dat Andreas de Grotenhus van de bisschop van Munster houdt, gelegen in de parochie Neede (Gelselaar).

Harbertinc, tot 1379, tienden, leen van de bisschop van Munster.

Helle, de, 1385, tiend.

Hemecync, 1340, erf in de buurschap Bele in het kerspel Neede.

Henghele, [1379-1382] – 1374, tiend uit dit borgleen van het Huis Diepenheim.

Henkele, [1379] huis in het kerspel Neede, leengoed van de heerschap van Almelo; [1379] Henkelo, hof.

Hernebbertinc, to, tot 1379, tienden uit het goed, leen van de bisschop van Munster.

Hilderinc, tot 1379, de smalle tiend over het gehele goed, leen van de bisschop van Munster.

Hillewardinc, 1188, erf.

Hinikinc, 1369.

Hinrickes gud van Wullen, tiend uit dit Steinfurtse leengoed in het kerspel Neede.

Hoeinyck, 1488, Weddernse tiend uit dit goed.

Hoente, 1490, goed in de buurschap Giffel. *Zie voorts Honholte.*

Hoesselync, 1488, Weddernse tiend uit dit in Noordijk gelegen goed.

Hoevele, then, 1484, goed gelegen in het kerspel van Neede, leen van de bannerheerlijkheid Baer. In 1519 heet dit goed die Honte (het Groete Honte).

Holdending, 1407, geestelijk goed gelegen in de buurschap Lochusen.

Holsteghe, 1399, goed in het kerspel Neede, buurschap Gelleslare.

Honelte, 1430, buurschap in het kerspel Neede; 1492 Hoente.

Honelterbroke, 1340, land in de buurschap Honelte.

Honholte (Hoonte), 1340, erf in de buurschap Bele, later Hoonte, in het kerspel Neede.

Honikinc, 1369, goed in Gelselaar.

Hopingen, tot 1379, tienden uit het goed 'der van Hopingen', leen van de bisschop van Munster.

Hornet, 1188, een kamp hierbij.

Hornt, 1397, goed in het kerspel Neede, buurschap Noordijk. *Zie ook Lutlike Hoernt.*

Hoven, tor, tot 1379, tienden uit het goed, leen van de bisschop van Munster.

Hoykync, 1340, erf in de buurschap Giflo.

Hungerinc, 1188, erf.

Kalverreyse, 1444, 1457 leengoed van het Sticht Utrecht, gelegen in de buurschap Ghelseler, ook aangeduid als de helfte van Bullixhuys.

Krelinx Goer, 1385, tiend uit.

Krusen haverlant, 1430, grondstuk in de buurschap Hoonte.

Leminchare, 1307(6), goed in het kerspel Neede.

Leppink, 1289, erf in Noordijk.

Lochusen, 1407, buurschap in het kerspel Neden.

Loderync, 1385, tiend uit dit goed.

Lucinc, 1188, erf (domus).

Lutken Brinchoff, 1448, half gewaard erf in de buurschap Noordijk.

Luttike Hoernt, 1430, erf gelegen in de heerlijkheid Borkel.

Machvelde, 1374, buurschap, gelegen in het kerspel Nede.

Markerynck, hof toe, 1433, leen van het Huis Keppel (1433-1761).

Marquardinch, to, tot 1379, tienden uit het goed, leen van de bisschop van Munster.

Medinc, 1188, erf (domus).

Mengerinch, tot 1379, tiendcomplex van Otto van den Werde in de kerspelen Ecberge, Gesteren en in Nede, leen van de bisschop van Munster.

Nede, 1430, tienden te, leengoed van Keppel, Fye van Borculo anders geheeten van Dodinckweerden verzoekt haar broer Wenemaer van Heyden te belenen met o.a. de Keppelse tienden die zij in leen houdt te Nede.

Neede, hof te, eind 11^e eeuw, Nethe, Nethen; begin 12^e eeuw, curia de Nethe, curti Nythe; curia Nede, 1384; 1497 de Grote en Lutke Hoff te Neede.

Nederberge, 1384, de tiend to Nederberge, leengoed van het Huis Steinfurt.

Nyehus, 1422, goed in het kerspel Neede.

Noertwickemarke, 1437, het daar liggende erf Baterhues, kerspel Nede, heerlijkheid Diepenheim.

Nortwyck, to der, 1319, tienden uit deze buurschap; 1397, 1433, 1437 Noertwijck; 1411 Nortwyck; 1411, 1419, 1467 Nortwick; 1448 Noertwyc; 1486, Noerdewyck; 1489, Noirdewyck; 1500, Nordewyck; 1494, Nortwyk.

Nova domus (Nieuw huis), 1188.

Oldehare, 1188, erf.

Oldehof, 1188, hof (curia).

Oldenus, ton, tot 1379, tienden uit dit leengoed van de bisschop van Munster.

Reitmole, de, 15^e eeuw, Ottensteins leen in het kerspel Neede.

Remertes Huess tho Hoente, 1488, Weddernse tiend uit dit goed.

Rengerinck, goed in het kerspel Neede.

Rewardinc, 1188, erf. Is waarschijnlijk echter identiek aan het Geesterense erve Reverdink, zie aldaar.

Rijppinchorst, 1365, goed toe, in het kerspel Neede.

Rikenhus, 1337, goed in de parochie Nede.

Roden Gut, des, 1385, tiend uit 33 percelen van dit goed.

Rome, 1369, inkomsten uit dit goed. 1395, Rome of Roschemersch, draagt bij aan de pacht van de Alvinchove onder Eibergen.

Roschemors, zie *Rome en Russchemers*.

Rot, het, 1447, land in de buurschap Gelselaar.

Rotgerinc, to, tot 1379, tienden uit dit leengoed van de bisschop van Munster.

Russchemersch, 1468-1472.

Ruwehof, 1188, hof (curia).

Rykengut, tot 1379, tiende, leen van de bisschop van Munster.

Salekinc, 1188, erf.

Schurinc, 1369, inkomsten en tienden uit dit erf te Nede.

Slade, ton, tot 1379, tienden uit dit Munsterse leengoed in het kerspel Neede.

Slicht, ter, ca. 1356, goed in het Nederkerspel, buurschap van Ghiffel, leen van de bannerheerlijkheid Baer.

Stenvorde, 1440, erf in de buurschap Gelselaar.

Synnerdinck, 1378, de tiend over dit Zutphense leengoed in het kerspel Neede.

- Thegerinc**, 1188.
Thescelinc, hof, 1188.
Tijkampe, ton, erf, 14..., leen van de vorstbischoppen van Munster en Ottensteins borgleen.
Tueteling, 1475, erf gelegen in de heerlijkheid Diepenheim, kerspel Niede.
Tybrinke, to den, 1341, huis in het kerspel Nedhe.
Udenhuis, 1492, goed in de buurschap Hoonte.
Varwerke, 1395, draagt bij aan de pacht van de Alvinchove onder Eibergen.
Vrouwing, 1410, goed gelegen in de heerlijkheid Borculo, behorend tot de heerlijkheid Diepenheim.
Vruwinch, to, tot 1379, tienden uit dit Munsterse leengoed in de parochie Neede.
Wannings, 1441, erf; 1441-1778, Wanningshof.
Wandinch, 1419, tiend uit dit erf in het kerspel Neede als leen van het Huis Steinfurt.
Wedeme, 1407.
Wedinc, 1188, erf.
Wencync geheten Vlenhole, [1379] leengoed van het huis Keppel.
Wenemerinc, 1340, erf in de buurschap Giflo, later Hoonte.
Wenningmole, 1188, erf (domus).
Wesselhues to Nede, 1426, Münsters leengoed.
Wicbolding, 1188, erf in het kerspel Nedhe. 1340 Wicboldinc, erf in Bele, later in Hoonte.
Wunnikinc, 1347, leengoed van de heer van Borculo in het kerspel Nede.
Wyncinc, 1340, erf in de buurschap Giflo/Hoonte onder Neede.
Wysselynck, 1488, Weddernse tiend uit dit goed.
Wyssinch, tot 1379, goed in het kerspel Neede, buurschap Gelselaar, leen dat Andreas de Grotenhus van de bisschop van Munster in leen houdt.
Wywenhus, ton, tot 1379, tienden uit dit Munsterse leengoed in de parochie Neede, leen van de bisschop van Munster.
Wolbertinc, tot 1379, de tienden op het land van dit Munsterse leengoed.
Zygherynck, 1385, tiend over dit goed.